

Ampans reivindica la seva tasca amb motiu del dia de les persones amb discapacitat

Una taula rodona organitzada per Regió7 sobre el valor de la fundació per al territori i sobre el sector social conclou que el model ha estat un «èxit» durant dècades i que cal vetllar per la seva sostenibilitat

Oscar Bayona

CARLES BLAYA
Manresa

Ampans celebra enguany el seu seixantè aniversari. I ho fa atenent més de 3.000 persones de la Catalunya central, amb perfils molt diversos però totes amb un mateix denominador comú: la necessitat de rebre un acompanyament vital i de rebre una garantia que podran gaudir dels mateixos drets que la resta de ciutadans. Al llarg de sis dècades, la Fundació Ampans ha assumit la tasca de «desplegar les polítiques públiques» de l'administració, ho defineix el director general de la fundació bagenca, Toni Espinal, i de fer-ho «com una eina global de territori i de tracte de les necessitats de les persones».

Amb motiu de la celebració del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat, ahir Regió7 va organitzar una taula rodona per reconèixer la feina de la fundació i alhora per debatre sobre les mancances d'un sector amb vocació de servei públic però alhora condicionat per l'eficiència administrativa dels governs. Al restaurant Diners d'Ampans, que obrirà portes previsiblement el proper mes de gener al magnífic equipament residencial formatiu i laboral impulsat per la fundació a La Parada de Manresa, es van aplegar Elia Tortolero, delegada del Govern de la Generalitat a la Catalunya Central; Marc Bernadich, degà de la facultat de Ciències Socials d'UManresa; i el mateix Toni Espinal, en una conversa conduïda per Josep Lluís Micó, director de Regió7.

Defensar els drets

Servei i valor són dos conceptes que s'entrellacen en la definició de la tasca d'Ampans. Per a Toni Espinal la missió és resumeix així: «defensar els drets de les persones», una feina, apunta, «que no hauria de ser pròpiament nostra, sinó de l'administració i del conjunt de la ciutadania». La fundació, segons Espinal, «executa» des d'una «visió pràctica» aquesta necessitat del conjunt de la societat. Una tasca nascuda, fa sis dècades, com un «moviment associatiu», recorda Espinal, impulsat per una

D'esquerra a dreta, Marc Bernadich, Elia Tortolero, Toni Espinal i Josep Lluís Micó durant la taula rodona

Ampans «executa» des d'una «visió pràctica» una necessitat de la societat, diu Espinal

«La societat civil organitzada ha de ser un actor per alliberar l'administració», apunta Bernadich

Tortolero assegura que Drets Socials treballa per agilitzar una administració que «va molt lenta»

desena de famílies, llavors exclusivament orientada a assistir persones amb discapacitat intel·lectual. Avui, Ampans té cura de més de 3.000 persones, procedents de col·lectius molt diversificats: persones amb discapacitat intel·lectual, persones amb malalties mentals, col·lectius en perill d'exclusió i joves que «necessiten suport per fer el seu camí de vida».

«Des dels nostres inicis tenim la vocació de proporcionar continuïtat assistencial a les famílies», afirma Espinal, un objectiu que resumeix, segons Marc Bernadich, l'impacte que pot tenir «la societat civil organitzada pot ser un actor principal per alliberar de feines l'administració. És importantíssim, en clau de territori, perquè sóc dels que pensa que el país no el fan els polítics, sinó la societat civil organitzada. I aquest és un cas paradigmàtic».

Per a Bernadich, l'impacte d'Ampans no és tan sols en l'àmbit social, sinó també econòmic i sim-

bòlic. Econòmic, perquè la fundació mou anualment un pressupost de 60 milions d'euros i dona feina a un miler llarg de treballadors, a més d'oferir oportunitats a persones amb dificultats per accedir al mercat laboral. Quant a l'impacte «simbòlic», per a Bernadich rau en el fet que prestigia la tasca assistencial «i ajuda a normalitzar i a canviar el focus de com la gent s'aproxima al fenomen, a persones que fa només uns anys havien d'estar tancades a casa».

Valor social

«I a més de gestors, som també usuaris», puntualitza Espinal, «perquè la nostra gent juga a bàsquet a La Salle, a futbol a la Balconada, forma part dels castellers, fa de voluntari i sensibilització a les escoles... I tot ho duem a terme perquè forma part del nostre ADN. Si quantifiquéssim el valor social de la nostra missió estariem parlant de 200 milions d'euros, el triple del nostre pressupost», defen-

sa el director general. Una tasca que es concentra en l'objectiu d'aconseguir, assevera Espinal, «que la societat sigui més solidària i acollidora. I això no és feina només d'Ampans; nosaltres som un actor més».

El Govern agraeix la tasca de la fundació, com la posada en marxa de la residència El Carrilet de Balsareny en només sis mesos. «El paper d'Ampans ha estat essencial a la Catalunya central, i especialment al Bages», diu Tortolero, que recorda una vivència personal: «el meu oncle tenia una discapacitat i l'àvia no ho havia acceptat mai. Ara, que visc a prop de la residència d'Ampans a Sant Joan de Vilatorrada, el meu fill de tres anys té una visió absolutament normalitzada de les persones amb discapacitat. I això és molt important». Sobretot, continua Tortolero, «quan vivim un moment clau, amb un increment molt elevat a les escoles de persones amb trastorns a les quals hem d'integrar, fer que

«No es pot fer negoci amb la felicitat de les persones»

TONI ESPINAL
DIRECTOR GENERAL D'AMPANS

«El paper d'Ampans ha estat essencial a la Catalunya central»

ELIA TORTOLERO
DELEGADA DEL GOVERN

«Ampans té un impacte simbòlic, perquè prestigia l'activitat assistencial»

MARC BERNADICH
DEGÀ DE CIÈNCIES SOCIALS A LA FUB

formin part del conjunt de la societat». «Relacionar el que és amb la veritat», diu Bernadich, vol dir «anar pel bon camí». Perquè Ampans, insisteix el degà «aprofita qualsevol oportunitat per generar impacte». Una forma de fer que ve heretada de sis dècades de treball, «d'una dinàmica pròpia de valors, de gent que ha passat per Ampans, i ha generat un ADN cultural propi que ara us empeny a fer les coses bé. Percebo l'estima que es té per Ampans per fer les de forma pausada i amb consciència. I això és fruit del vostre propi aprenentatge», assegura Bernadich.

Mercantilització del sector

Ampans treballa en un entorn igualment competitiu. Òbviament, no per les tres-centes entitats de tot el país que es dediquen sense ànim de lucre a la mateixa tasca assistencial que la fundació, sinó perquè el sector és llaminer per a les societats mercantils. «Quan no hi havia ajudes, cap mercantil no s'hi posava. Quan l'administració no tenia diners, qui donava la cara era Ampans i entitats com la nostra. Ara hi ha qui s'hi ha posat per fer negoci», diu Espinal. I aporta una dada: «dels 200 centres especials de treball a Catalunya [empreses que asseguren un treball remunerat a les persones amb discapacitat i garanteixen la seva integració laboral], un centenar són de mercantils, que es mengen una part del pressupost i seleccionen els seus usuaris. Nosaltres tenim un compromís amb totes les persones del territori, però ells contracten els bons i aprofiten per cobrir el 2% a les empreses», diu en referència al fet que, per llei, les plantilles de les empreses de 50 o més treballadors han de comptar, com a mínim, amb un 2% de persones amb discapacitat. «És una eina més de la seva activitat comercial principal. La llei està mal feta», conclou Espinal, perquè «la nostra gent no necessita només treballar, sinó també suport personal, acompanyament al lleure, poder disposar d'un habitatge, si cal. Tenir una perspectiva per a d'aquí 10 anys». Perquè, afegeix Espinal, «del que es tracta és d'igualtat d'oportunitats i d'equitat». «Som defensors de la gestió privada, perquè entenem que és més eficient, però al cap i a la fi som executors de polítiques públiques».

Sobre la necessitat de la intervenció i l'administració per garantir el bon funcionament de l'assistència, Elia Tortolero admet que «en els propers anys necessi-

Els participants a la taula rodona visiten la cuina del nou restaurant Divers d'Ampans a Manresa

L'apunt

Reclamació del sector

Dincat, entitat representant del sector de la discapacitat intel·lectual i del desenvolupament a Catalunya, ha denunciat una retallada de més de 5 milions d'euros per part de la Generalitat en el personal de suport dels Centres especials de treball d'iniciativa social (psicòlegs, educadors socials, treballadors socials, terapeutes ocupacionals i pedagogs, entre altres) «essencials per garantir una feina segura, digna i adaptada per a les persones amb discapacitat. A més, la Generalitat encara no ha pagat el finançament del 2025, denuncia el col·lectiu».

tarem 300 places assistencials. I des de Drets Socials tenim a més d'aquest objectiu, un altre: l'equiparació salarial», un tema espinós. Enguany s'ha fet un increment «moderat» del salari, apunta Espinal. Però fan falta 600 milions d'euros per completar l'equiparació del sector social. «Al sector de la discapacitat, el gap és menor i a Ampans, encara més menor. Per mantenir la bona gent que tenim, pràcticament estem equiparats al conveni del Siscat [el sistema sa-

nitari integral d'utilització pública de Catalunya. Econòmicament, no en horari. Però fem un esforç per ser eficients i generar recursos per poder retribuir el que ens sembla just a la nostra gent», diu Espinal.

En aquest sentit, Marc Bernadich alerta del risc de les empreses «low cost» al sector. «L'economia del marge, dit així molt fredament, és una economia que hem d'anar abraçant. El volum va en contra del valor. Són coses contradictòries», conclou l'economista. I és que «no es pot fer negoci amb la felicitat de les persones», sentència Espinal, perquè al capdavant això acaba perjudicant els comptes públics. I en posa un exemple: «vam perdre un concurs públic de jardineria per 7.000 euros. L'empresa que el va guanyar ho va subrogar i va fer fora quatre treballadors, que van passar a cobrar 12 mil euros de l'atur. I mentrestant, Ampans continuava fent la seva tasca social. Aquest model econòmic acaba passant factura», diu el director general de la Fundació.

El Govern està tramitant la llei de llei dels instruments de provisió del Sistema Públic de Serveis Socials, i «l'esperança seria que els serveis a les persones s'acabin prestant des del no lucre, perquè no es poden repartir beneficis amb diners públics per oferir aquests serveis», assegura Toni Espinal, ja que «els concursos no ho preveuen tot», afegeix Bernadich.

Guanyar dimensió

Guanyar dimensió és una opció per al sector per garantir el servei. «Hi ha 300 entitats que s'ocupen de la discapacitat a Catalunya. N'hi ha de molt eficients, per exemple a la Catalunya central, però n'hi ha

d'altres de molt voluntarioses però que per la seva petita dimensió, no poden afrontar una inversió per resoldre la llista d'espera. Necessitem certa concentració d'entitats, sense voler ser monopolístics», diu Espinal.

Perquè resoldre les llistes d'espera, no només en aquest sector, i el finançament públic són elements clau per al bon funcionament del sector social, i més concretament del dedicat a tenir cura de la discapacitat. «Sabem que l'administració és molt lenta, però el conseller Albert Dalmau està fent bona feina per veure com la fem més àgil, perquè la ciutadania ha de veure propera l'administració». Per a Tortolero hi ha qüestions que no són admissibles: «no puc esperar que l'administració tardí dos anys a donar-me la solució a un problema, perquè en dos anys poden passar moltes coses».

Amb tot, Marc Bernadich considera que l'actual Govern de la Generalitat «està pedalant més fort per arribar a objectius», en aquest sentit, i en Toni Espinal també hi ha el convenciment que «els polítics actuals es creuen el model. Perquè per a moltes persones o és aquest model o és viure de prestacions no hauríem de qüestionar un model que ha estat un èxit durant molts anys, i el que ens preocupa és justament el seu manteniment. No tant la situació conjuntural d'aquest any, sinó entendre que això aporta valor i que ha servit durant 30 anys».

«La nostra missió és a llarg termini, perquè tenim persones de mesos que d'aquí a 80 anys encara ens necessitaran. Per això ens preocupa la sostenibilitat del sector», conclou el director general. ■